

Иван Негришорац

ДВА ШАПАТА

АНОНИМНИ ДИЈАК ИЗ СКАДРА КАЗУЈЕ
О ПРОПАСТИ КРАЉЕВСТВА ДУКЉАНСКОГ

Истекло је вријеме
Које Господ даде краљевству нашему!
Сад још само у клепсидру можемо гледати,
Окретати је чим исцури пијесак, спасавати по који трен,
Да у заносу божанском и даље повиједамо приче.
У срцу трепет и страх: што нам то доноси јутро,
Мучније од ноћи у којој сна нема,
А буђење је мрско?
Да се пусти краљ Бодин икада
Пробудио с таквим трепетом и страхом у срцу,
Вјерујем да јуначке подвиге би починио,
Али непочинства и злоће још у глави,
Као ситне бубице, све би потаманио. Куд ли,
На самом зачетку, не подиже руку на нечастивог у себи,
Куд му језик и десницу руку анђели не посјекошње?
Овако стрица свога, краља Радослава,
Који га из Антиохије, из грчке тамнице,
Којекако извади, сада њега, спасиоца свога, принуди
На повлачење с пријестола, па он узе жезло
У тврду шаку своју. А тек онда настаде вражда,
Ратови и помор. Ако би штогођ Бодинова злоба
Пропустила, њу би сачекала жена му Јаквинта,
Злица од опака, злокобна Латинка,

Што ријеши да све краљеве синовце гонити ваља,
Све до Рашке, Дубровника и Сплита, до Скадра, Драча и Пуља,
Све до Цариграда. Све до ледене смрти!
Силна браћа и стричеви изгибоше, а Бодин
На крвавом остаде пријестолу! Заузе Рашку, Босну и Хум,
Ал ништа благословено не би. Кад Бодин умре,
Народ устаде против сина му Михаила и на престо
Изнесе брата Бодинова, Доброслава, не би ли како
Крв проливену опрао! За мало се духови смирише,
Ал Бодинова и Јаквинтина злоба намир
Не намири! И потомци искрвише се, и држава ослаби
И опустје, а злоба у душама људским ко куга се
Рашири. А ја видим, јасно видим, ко сунце
На небу: није Господ унапријед нам дао
Рока за краљевство наше! Сами, опачинама
И ругобом својом, сами све учињесмо
Да вријеме свога трајања скратимо.
Сада, у минути нашег пјешчаника
Згуснути су вијекови! Од силних дјела
И недјела, остаде само суза
У мом оку!

БЛАГОРОДНИ СВЕТИТЕЉ ЈОВАН ВЛАДИМИР
ШАПУЋЕ ПОТОМЦИМА КРОЗ ГРОБНУ ПЛОЧУ,
У МАНАСТИРУ СВЕТЕ МАРИЈЕ, КОД ЕЛБАСАНА

Ништа вам ја
Помоћи не могу, ако ви
Помоћ сами себи не пружате! Смјерношћу тихом
Видјећете оно што ја већ вјековима гледам,
Одовуд, гдје трепет ока и хиљаде година
У истом постоје часу. Само дарежљивошћу душе
Градња храма, државе и себе самога
Успјети може. А знам: чистоте и цјеломудрености
Не бјеше довољно да краљевство Дукљанско
Некако ушчува. Кад стрица ми Мирослава, на језеру,
На Скадарском, олујина захвати у чамцу,
Па воду преврну и сви пострадаше,
Чула се прича: несрећа велика,
Случајност, ћудљиви вјетар судбине. А ја кажем:
Човјекољубљем и милосрђем чинимо да од случајности

Заштићени будемо. Па сине потом махнити Бодин
Који би сваког ближњег да сатре,
Не би ли трона за себе да спасе. И не зна
Да уздржљивошћу, кротошћу и трпељивошћу
Најжешћи ратници постајемо, па Божјом силом
Чинимо што мишцом и главом никад
Не бисмо могли. И још бих много примјера
Људскости и нечовјештва наводити могао,
Ал једно је знано: не задобисмо ни драм
Божјег милосрђа, а да звијери у себи
Не примиримо! А ја кажем, тихо, кроз камен
На којем у заносу чела и дланове
Прислањају вазда, а ја кажем: рјевношћу у вјери
И молитвом спасићемо оно што се
Спасити може. Јер чудо је тамо
Гдје чуда једино има! И још: пет држава зећанских
Пострадаће прије но што Зета у сопствени мир
Услови! Ал ако ме побораве, ако не дођу
До камена овог гдје им, вјековима,
Шапућем, ни примијетити неће
Што им се догађа и што чинити
Не би смјели! А све нешто
Слутим: пуста Зета, заного пуста ли је,
Залуд молитве исијавам јој,
Залуд тихујем
И анђелима
Помажем!